

Yazı: Alpaslan TÜRKKAN*

*Uludağ Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi*

alpaslanturkkan@gmail.com

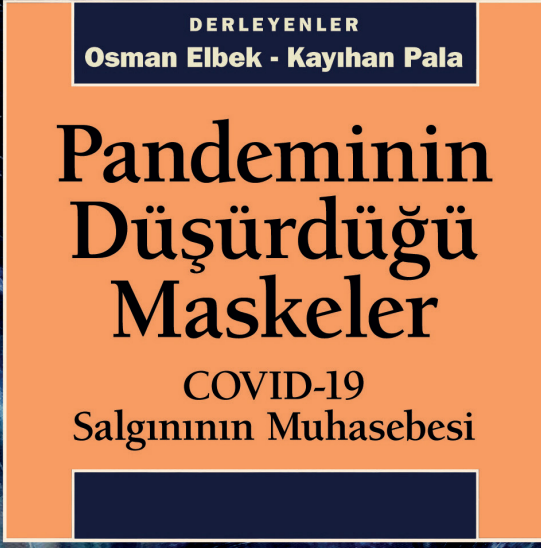
Bu Kitap Pandemiden Başarı Masalı Üretme Çabasında Olanlar İçin Hayal Kırıklığı Nedenidir!

Kitapta Sağlıkta Dönüşüm Programı ile pandemide yaşanan sorunlar arasındaki bağı görebiliyor, bilimden ve onun yöntemlerinden yararlanmanın değerini, bilimin yol gösterici özelliğini görüyorsunuz.

Bilinmeyen öğrenilmesi ya da bilinenin değişmesi insanlık tarihinin dönüm noktaları olarak görülebilir. Bu dönüm noktalarının ölümsüzleştirilerek gelecek nesillere aktarılması onları geliştireceği gibi yaşamlarını da kolaylaştıracaktır. Tarihe not eklemek dışında, yaşananların doğrusunu, yanlışını, eksikliğini gözden geçirip tanımlamak, değerlendirmek anlamında muhasebesini yapmak, doğru olanı yaşamak için yol gösterici olur. Okuduğum kitabın adı mesajını da açıkça veriyor: Pandeminin Düşürdüğü Maskeler. Alt başlık kitap içeriğini tanımlıyor: COVID-19 Salgınının Muhasebesi. Son tahlilde kitabın başlığından; COVID-19 salgını sürecini değerlendirdiğimizde bilinmeyen, saklanan gerçeğin görüleceği mesajı veriliyor.

Elimdeki kitap gerçekleri farklı yönleri ile açıkça ortaya döken, tarihe not eklerken okuyucuyu güncel sorunlar açısından bilgilendiren, bunu da sağlık hizmetlerinin temel ilkeleri üzerinden yorumlayan özelliği ile dikkat çekici. Dünyada ve Türkiye'de COVID-19 pandemisine yönelik politikaları ve uygulamaları değerlendiren

*Bursa Erkek Lisesi'nden 1983, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden 1988 yılında mezun oldu. 1990 yılına kadar Sivas SSK Hastanesinde, 1999 yılına kadar Bursa Osmangazi Belediye'sinde çalıştı. Toplam 12 yıl işyeri hekimliği yaptı. 2005 yılında Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD'nda doktorasını tamamladı. 2014 yılında doçent unvanı aldı. Kent sağlığı, çevre sağlığı, işçi sağlığı ve sağlığın sosyal belirleyicileri ile sağlıkta eşitsizlikler konularında çalışmalarını yürütüyor. Halen Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD'nda öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

kitap, Osman Elbek ve Kayıhan Pala tarafından, COVID-19 pandemi sürecinde yoğun biçimde çalışmış, bilgi üretmiş alanında söyleyecek sözü olan bilim insanlarının yazılarından derlenmiş.

Kitabın kapağında doğanın çığlığını duyan Edvard Munch'un kendini resmettiği "çığlık" isimli tablo kullanılmış. Bizim kitabımızda Munch'un ağız maske ile kapatılmış. Tablonun orijinalinde arkada Munch'un aksine doğanın çığlığını duymayan iki insan resmedilmiş olmasına karşın kitabın kapağında o bölüm

görünmüyor. Kapaakta Munch'un ağızını kapayan maske pandemiye vurgu yapıyor olmalı. Kitap hakkında, COVID-19 çığlığını duyanların ürünü ve kendi çığlıklarını kaleme almışlar biçiminde düşünebilirsiniz.

Kitap farklı disiplinleri bir araya getirmiş, ayrıca konuyu tüm yönleri ile ve bütüncül olarak değerlendirmeyi başarmış. Bu da başta zoonotik hastalıklar olmak üzere hayvan, insan ve çevre sağlığı arasındaki ilişkiyi irdelemeye ortam hazırlaması nedeniyle çok değerli. Kitap için ilk olarak; açık, anlaşılır ve akıcı dili ile kısa sürede okunabildiğini söylemek gerekli. Kitaptaki kimi bölümlerde ortak veri kaynaklarının kullanılmış olması nedeniyle ortak veri ve cümleler ile karşılaşılıyor. Ancak bölümün kendi içindeki bütünlüğünü sağlayan bu tekrarlar okuyucuda sık tekrara düşüldüğü algısı oluşturmuyor. Kitap, tam da olması gerektiği gibi, Covid-19 etkeni, hastalığı ve özelliklerini tanıtarak başlıyor.

Yaşanan olumsuz örnekler üzerinden başka bir mücadelenin olması gerektiği gösterilirken doğru olan da ilkeler üzerinden verilmiş. Pandemi yokmuşçasına tatil kampanyalarının yapıldığı, AVM'lerin açıldığı günlerde okulların kapatıldığı, mesnetsiz açıklamalar, saklanan hasta ve ölüm sayıları, aşı konusunda söylenenler, tweet ile

yapılan resmi açıklamalar gibi sürecin yönetsel hataları, çelişkileri ilgi çekici biçimde sunulmuş. İçi boşaltılan ya da özünden koparılan kavram ve uygulamalara örnekler sıralanmış. Temaslı takibine, ilaç dağıtımına döndürülen filyasyon, mantığına ve ilkelerine uyulmayan izolasyon, karantina... Kitapta Sağlıkta Dönüşüm Programı ile pandemide yaşanan sorunlar arasındaki bağı görebiliyor, bilimden ve onun yöntemlerinden yararlanmanın değerini, bilimin yol gösterici özelliğini görüyorsunuz.

Kitapta Türkiye'nin pandemiye hazırlıklı olmadığı ve güçlü bir yanıt veremediği ortaya serilmekle birlikte sınıfsal bakış ile pandemilerin temel nedenleri irdeleniyor. Bir yıllık COVID-19 Pandemi sürecinde, insanı ve onun sağlığını, toplum sağlığını gözetmeden ekonomiye ve çarkların dönmesine odaklanarak yönetilmesinin oluşturduğu tehlikeler ve riskler gösterilmiş. Kitap bilimsel bakış ile anlatılanın, gösterilenin dışındaki gerçekleri veriye dayanarak sunuyor ve adındaki gibi maskeyi düşürüyor. Pandeminin Düşürdüğü Maskeler, pandemi sürecinden başarı çıkarma çabalarında kileri hayal kırıklığına uğratabilecek.

